

WIADOMOŚCI

Z POLSKIEJ KRAJOWEJ KASY POŻYCZKOWEJ.

ś.†p.

MARJAN KARPUS

Kawaler Krzyża oficerskiego orderu Odrodzenia Polski.

Dnia 16 września 1923 r. zmarł we Florencji zaledwie w dwa tygodnie po wyjeździe do Włoch, celem poratowania nadwątlonego już od dawna zdrowia, ś. p. Marjan Karpus, Członek Naczelnej Dyrekcji i Dyrektor Skarbcza Emisyjnego Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej.

Od pierwszej chwili objęcia Instytucji naszej przez władze polskie stał Zmarły na jednym z najbardziej odpowiedzialnych stanowisk pierwotnie Głównego Skarbnika, a następnie Dyrektora Skarbcza Emisyjnego Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej.

Swoją niestrudzoną pracą, do której stawał na każde wezwanie, swoją fachową wiedzą i nieskazitelną prawością charakteru oddał ś. p. Marjan Karpus krajowi wybitne usługi.

Cześć tej zacnej duszy, która pozostawia po sobie żal głęboki i pamięć najlepszą.

Za nadesłane przez niektóre Oddziały wyrazy współczucia Naczelna Dyrekcja składa niniejszym podziękowanie.

Nowe banknoty niemieckie.

Bank Rzeszy Niemieckiej wypuścił nowe banknoty po Mk. 100,000.000 i po Mk. 500,000.000.

Banknoty po Mk. 100,000.000 z datą 22 sierpnia 1923 r. na papierze białym, formatu 86 × 150 mm. Znak wodny po prawej stronie przedstawia ozdobnie wykonane liście dębowe z szaklakiem; pasma znaku wodnego są jasno-szarego odcienia i zawierają pomarańczowo-czerwone i zielone nitki. Brzeg szerokości 45 mm zawiera poprzecznie stojącą ozdobną cyfrę 100 koloru brązowego. Siatkowane tło jest odcienia niebieskawo-zielonego i brązowego. Na niem widnieje u góry cyfra 100 w jasno-brązowym kolorze, niżej słowo „Millionen” w niebieskawo-zielonym kolorze. Druk tekstu jest koloru czarnego. Słowa, określające wartość banknotu, odbite są na dwóch liniach ozdobnym, grubym drukiem. Po obu stronach podpisów mieszczą się stemple kontrolne z napisem naokoło „Reichsbankdirektorium”. Formuła o karze za fałszerstwo w czterech liniach znajduje się po prawej stronie. Serja i numer porządkowy w kolorze czerwono-brunatnym mieszczą się po prawej stronie u góry — prawie na samym brzegu — strona odwrotna jest niezadrukowana.

Banknoty po Mk. 500,000.000 z datą 1 września 1923 r. na papierze białym, formatu 86 × 155 mm. Znak wodny po prawej stronie banknotu przedstawia ozdobnie wykonane liście ostu; pasma znaku wodnego są czerwono-fioletowego odcienia i zawierają brązowe i zielone nitki. Brzeg szerokości 35 mm zawiera poprzecznie stojącą ozdobną cyfrę 500 koloru fioletowego. Siatkowane tło jest koloru brązo-

wego i fioletowego. Na niem widnieje duża cieniowana cyfra 500 w szarym kolorze, oraz jasno odbijające się słowo „Millionen”. Druk tekstu w kolorze brązowo-czarnym. Wartość banknotu odbita jest na dwóch linjach, przyczem pierwsza litera słowa, oznaczającego wartość, jest ozdobna. Pod tą literą znajduje się formuła o karze za podrabianie. Po obu stronach podpisu mieszczą się stemple kontrolne z napisem naokoło „Reichsbankdirektorium”. Po lewej stronie na dole — prawie na samym brzegu — znajduje się numer porządkowy zielonego koloru. Strona odwrotna jest niezadrukowana.

Banknoty po Mk. 1.000,000.000.

Bank Rzeszy zamierza wypuścić w najbliższych dniach banknoty po Mk. 1.000,000.000, do których użyte zostaną banknoty po Mk. 1.000 z datą 15 grudnia 1922 r. (II Serja).

Na przedniej i na odwrotnej stronie tych banknotów wyciśnięty jest nadruk czerwonego koloru, idący ukośnie z lewa u dołu w kierunku góry strony prawej i brzmiący „Eine Milliarde Mark”. Taki drugi nadruk odbity jest pionowo na przedniej stronie na ozdobnym paśmie widocznym na znaku wodnym.

Banknot jest na papierze białym, formatu 90 × 140 mm. Na przedniej stronie na prawo ciągnie się brązowy brzeg szerokości 32 mm, zawierający zielone nitki. W nim pod światło zauważyć się daje znak wodny w formie wstęgi, na której umieszczona jest na zmianę cyfra 1000 i słowo „Mark”. Tło przedniej strony, otoczone brązową, ozdobną ramą, przedstawia półwypukłą rzeźbę z orłem Rzeszy tego samego koloru. Po lewej stronie wizerunek mistrza mennicy w Norymberdze, Jörga Herza podług obrazu Jerzego Penza, pod nim cyfra 1000. Po prawej stronie u góry numer porządkowy i serja w zielonym kolorze. Na odwrotnej stronie znajduje się niezapisany brzeg szerokości 32 mm ze znakiem wodnym. Rysunek koloru brązowego przedstawia ramę, otaczającą gilosz o tle morowem, w środku którego jest napis „R. B. D. 1000 Mark”, nad nią słowo „Reichsbanknote”, zaś poniżej na tle białem formuła o karze za podrabianie.

Waluta jugosłowiańska.

Ministerjum spraw zagranicznych podaje do wiadomości, iż rząd jugosłowiański na mocy rozporządzenia z d. 9 sierpnia 1923 r. wycofuje z obiegu banknoty 10-denarowe, emisji z 1919 r., wymieniając je na banknoty 10-denarowe nowej emisji. Wycofane banknoty przez pierwsze sześć miesięcy będą zamieniane w Banku Narodowym Król. S. H. S. i w jego filjach, a przez następne cztery miesiące tylko w centrali Banku Narodowego w Białogrodzie. Ostatni termin do wymiany tych banknotów upływa d. 10 czerwca 1924 r., poczem tracą one wszelką wartość pieniężną.

Komisjonerzy dewizowi.

Ministerstwo Skarbu podaje do wiadomości pismem Nr. 3501/8 II z dnia 17 września 1923 r., że następujące instytucje uzyskały prawa komisjonerów dewizowych:

- 1) Kantor wymiany Bernfeld i Stock we Lwowie,
- 2) „ „ N. Kleck i J. Lewin w Wilnie,
- 3) „ „ Wł. Nassalski w Częstochowie,
- 4) „ „ M. Ryndziński i Kaufmans w Wilnie,
- 5) „ „ Szymon Karpf w Jarosławiu,
- 6) „ „ M. Hammer w Kołomyji,
- 7) „ „ Puchalski i Syn w Warszawie,
- 8) „ „ Szymon Aberdam w Rzeszowie,
- 9) Towarzystwo Zaliczkowe Stow. Zar. z nieogr. por. w Zbarażu,
- 10) Bank Spółdzielczy z ogr. odp. w Kamionce Strumiłowej,
- 11) Polska Spółdzielnia Kredytowa z ogr. por. we Lwowie,

- 12) Miejska Kasa Oszczędności w Ostrowie Wlkp.,
- 13) Bank Ludowy Spółdz. zap. z n. odp. w Starogardzie,
- 14) „ Spółdzielczy Przemysłowców Pułtuskich w Pułtuskach,
- 15) „ Ludowy Spółdz. zap. z n. por. w Pszczynie,
- 16) „ „ „ „ „ „ odp. w Lublińcu,
- 17) „ „ „ „ „ „ „ w Siemianowicach,
- 18) Towarzystwo Zaliczkowe i Kredytowe Sp. zar. z ogr. odp. w Skalacie,
- 19) Kasa Pożyczkowa i Oszczędności Sp. zar. z ogr. odp. w Jaworowie,
- 20) Bank Kredytowy Spółdz. zar. z ogr. odp. w Rudniku n/ Sanem,
- 21) Towarzystwo Zaliczkowe Spółdz. zar. z ogr. odp. w Tarnobrzegu,
- 22) Kasa Zaliczkowa Spółdz. zar. z ogr. odp. w Nadwórnej,
- 23) Towarzystwo Zaliczkowe „Pomoc” zar. z ogr. odp. w Dembowcu (woj. krakowskie),
- 24) Mieszczańska Kasa Zaliczkowa zar. z ogr. odp. w Jarosławiu,
- 25) Towarzystwo Zaliczkowe Spółdz. zar. z ogr. odp. w Rymanowie,
- 26) „ „ dla Handlu i Kredytu z nieogr. odp. w Kołomyji,
- 27) „ „ Spółdz. zap. z nieogr. por. w Brzesku (woj. krakowskie),
- 28) Bank Zaliczkowy z ogr. odp. w Czortkowie (woj. tarnopolskie),
- 29) Powiatowa Kasa Zaliczkowa i Oszczędności Sp. z. z ogr. odp. w Rawie Ruskiej,
- 30) Powiatowa Kasa Zaliczkowa i Oszczędności Stow. z. z ogr. por. w Borszczowie,
- 31) Towarzystwo Zaliczkowe Spółdz. zar. z ogr. odp. w Rudkach (woj. lwowskie),
- 32) Bank Ludowy Spółdz. zap. z nieogr. odp. w Zbąszyniu,
- 33) „ „ „ „ „ „ „ „ Czempieniu,
- 34) „ Kredytowy Spółdz. zap. z nieogr. odp. w Gnieźnie,
- 35) „ Ludowy Spółdz. zap. z nieogr. odp. w Wyrzysku,
- 36) Towarzystwo Rolniczo-Przemysłowe Spółdz. zar. z ogr. odp. w Nowym Targu.

Zestawienie

kredytów udzielonych na „Rachunku Otwartym” pierwszorzędnym firmom, zobowiązującym się do dostarczania P. K. K. P. walut i dewiz w terminach ustalonych według okólnika Nr. 118 z dnia 16 lipca 1923 r.

Dotychczas uwzględnione zostały wnioski następujących Oddziałów:

	Ilość firm	Suma kred. w milj. Mp	Suma dostar. miesięczn. walut wyrażona w dolarach
1. Warszawa	26	130.070	499.200
2. Białystok	1	1.000	5.000
3. Bielsko	5	7.000	27.500
4. Częstochowa	1	3.000	10.000
5. Drohobycz	1	7.500	25.000
6. Jasło	2	11.000	45.000
7. Katowice	2	60.000	200.000
8. Królewska Huta	1	15.000	50.000
9. Kielce	2	2.100	15.000
10. Piotrków	1	2.000	7.500
11. Lwów	1	2.000	10.000
12. Siedlce	1	500	2.000
13. Stanisławów	1	1.000	4.500
14. Tczew	1	1.100	5.000
Razem	46	Mp 243.270	\$ 905.700

Według rodzaju przemysłu przedstawia się powyższa repartycja jak następuje:

	Ilość firm	Suma kred. w milj. Mp	Suma dostar. miesięczn. walut wyrażona w dolarach
Przemysł drzewny	16	72.050	384.450
„ górn. (nafta i węgiel)	10	111.500	334.500
„ spożywczy i rolniczy .	2	18.000	45.000
„ chemiczny	1	3.000	12.000
„ włókienniczy	7	10.750	39.150
„ metalurgiczny	4	17.300	62.000
„ różny	3	1.170	8.600
Przedsiębiorstwa handlowe . .	2	7.000	12.000
Banki	1	2.500	8.000
Razem	46	Mp 243.270	\$ 905.700

Wobec czego wynika, że w pierwszym rządzie korzysta z kredytu tego rodzaju:

- 1) przemysł drzewny
- 2) „ górniczy (nafta i węgiel)
- 3) „ metalurgiczny i t. d.

Zwracamy uwagę Oddziałom, że rozszerzanie akcji, celem zapewnienia P. K. K. P. przyływu walut i dewiz w terminach ustalonych, nie osiągnęło dotychczas jeszcze rozmiarów pożądaných.

Ruch służbowy.

Przyjęto do służby urzędników nieetatowych kat. „A”.

Nowakowski Jerzy, Pilch Pilchowicz Gabrjel i Dr. Urbańczyk Erwin do Oddziału Głównego w Warszawie, Bogocz Albin do Oddziału w Łodzi, Serbeński Tadeusz Józef do Oddziału w Przemysłu, Wojtanowski Władysław do Oddziału w Tczewie.

Zwolniono ze służby urzędników kat. „A”.

Szper Leon, st. inspektor z Centrali w Warszawie na własne żądanie; Rudrof Kazimiera z Oddziału we Lwowie.

Przeniesienia.

Zakrzewski Stanisław, urzędnik z Oddziału w Łodzi do Oddziału w Częstochowie.

**Naczelna Dyrekcja
Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej.**